

تلفیق حسابداری زیست محیطی و اقتصادی در سطح مزرعه با تاکید بر پایداری درآمد

(مطالعه موردی شالیکاران استان گیلان)

چکیده:

اهمیت پایداری در فعالیتهای کشاورزی تا زمانیکه نقش عوامل موثر بر پایداری از جمله مسائل زیست محیطی بصورت کمی ارائه نشوند، پنهان باقی می ماند. لذا در صورت کاربرد روشهایی که بتوانند مقادیر تخریب یا بهبود محیط زیست را اندازه گیری کنند، می توان به توسعه پایدار بخش کشاورزی امیدوار بود. هدف از اجرای این مطالعه بررسی فیزیکی و ارزش پولی جریان ورودی و خروجی مواد مغذی مربوط به تهیه شدن خاک مزارع و همچنین بررسی میزان پایداری درآمد کشاورزان با لحاظ نمودن این مقادیر است. این مطالعه در بین شالیکاران استان گیلان که به دو گروه کوچک مقیاس (کمتر از یک هکتار) و بزرگ مقیاس (بیشتر از یک هکتار) صورت گرفته است. عاملی که در این پژوهش برای کمی سازی تغییرات حاصلخیزی خاک استفاده شده، میزان تبادلات مواد مغذی خاک است. در این پژوهش تغییرات کیفیت خاک ارزش گذاری می شود. روشهای ارزش گذاری گوناگونی برای ارزش گذاری حقیقی کالاها و خدمات محیط زیست وجود دارد. روشهایی مانند هزینه ی جایگزینی (RCM) و روش تغییرات باروری و حاصلخیزی (CPM) مورد استفاده قرار گرفته اند. در این پژوهش از روش و نرم افزار ارائه شده توسط سازمان خواروبار جهانی و بنیاد سلطنتی مناطق حاره ای هلند (FAO/KIT) استفاده شد. نتایج نشان داد که خالص مواد مغذی در هر دو گروه کشاورزان مقداری منفی است. (به ترتیب ۷۸۰۵۰ و ۷۵۴۷۰ ریال کاهش ارزش مواد مغذی خاک در کشاورزان کوچک و بزرگ مقیاس). درآمد ناخالص دو گروه از کشاورزان بعد از وارد کردن حسابهای مواد مغذی در حسابهای متداول مزرعه به ترتیب ۳۸۶۸۳۱۰ و ۳۶۶۳۸۲ ریال بدست آمد. درصد پایداری درآمدی هر دو گروه نیز مشابه یکدیگر و برابر ۹۸ درصد محاسبه شد که نشان می دهد سامانه های زراعی مورد استفاده در مزارع نمونه گیری شده نسبتاً پایدار عمل کرده اند.

واژگان کلیدی: حسابداری زیست محیطی، جریان مواد مغذی، پایداری درآمد، کود شیمیایی، شالیکاران، استان گیلان.